

UČITELJSKI TOVARŠ.

List za šolo in dom.

Izhaja vsak mesec po celi polji. Velja za celo leto v tiskarnici in po pošti 1 gld. 50 kr. nov. dn., za pol leta 80 kr. nov. dn.

Tečaj I.

V Ljubljani 1. listopada 1861.

List II.

Nekaj šolskim pripravnikom in učiteljem.

Učitelj, koji hoče dan današnji tirjatvam svojega stanu zadostovati, ne stori dovolj, da le odmenjene šole z dobrimi spričali dokonča, ampak se mora potem vedno še sam izobraževati. Kdor ne gre naprej, gre nazaj, ker v naturi ni stanja. Vedno izobraževanje dušnih moči je vsakemu človeku po svojem stanu potrebno; toliko potrebnije pa je to učitelju, ker po njegovem izobraževanju se širi tudi napredek in izobraževanje celega naroda. Učitelj, kteremu ni mar, da bi se vedno bolj izobraževal, tudi ne more tirjati in pričakovati, da bi njegovi učenci kaj prida napredovali. Ali misliš, ljubi učitelj, da je dovolj, da že deset ali dvajset let otroke podučuješ? Ali boš zato že vselej žel dober sad svojega poduka? Nikdar! ako meniš, da je dosti, če le odločene ure v šoli pri otrocih doprinašaš, ter jih vedno enako po starem kopitu uriš in podučuješ. Dokler boš mislil, da že dosti veš, če si le kako knjižico poverhoma prebral, ne moreš dobro shajati pri svojem poduku. Kdor hoče, da bi mu šola dober sad rodila, se mora tedaj vedno izobraževati in skrbeti, da si pridobi dobro učilo (metodo), to je, umnost, da otroke tako podučuje, da ga lahko razumejo. Naj bo učitelj tudi učen, pa brez tečnega učila bo s svojim podukom manj koristil, kakor manj učeni, kteri zna otrokom svoj nauk dobro razkladati. — Kako naj bi pa učitelj skrbel, da bi si pridobil to umnost, se mi zdi posebno imeniten neki pripomoček, kterega nekteri učitelji premalo cenijo. Ta pripomoček je ta: Opazuj druge učitelje, kako ravnajo s podukom, in kako ga razlagajo

svojim učencem. — Dokler človek sam ne poskuša v šoli, ne verjame, koliko velja ura, ki jo je pri poduku drugega učitelja preživel. Vsaka taka ura je zlata jagoda, ktera se ne more preceniti učitelju in šolskemu pripravniku. Svetujem tedaj šolskim pripravnikom, naj po nobeni viži po nemarnem ne zapravljajo ur, ktere so jim za to odločene, da po šolskih razredih gledajo in poslušajo, kako podučujejo dotični učitelji. Povem vam, ljubi moji, ki ste si izvolili težko učiteljsko butaro, da vam bo za vsako tako uro zeló žal, ako ste jo po nemarnem zapravili. Spoznali bote to še le takrat, kadar bote butaro sami zadeli na rame. Svetoval bi tudi šolskim pripravnikom, da bi si v posebne knjizice vse zapisovali, kar dobrega vidijo in slišijo v šoli boljših učiteljev. Taki zapomini bi jim dobro služili pri marsikterih okoliščinah, posebno pa pozneje, kadar začenjajo sami svoje žito mleti.

Zavernil me bo znabiti kdo in rekel, da imamo dosti lepih knjig, ktere nam pomagajo in kažejo, kako naj se ravná pri poduku, kako naj se to in uno razklada, kaj in koliko naj se uči i. t. d. *) To je sicer nekoliko res, — toda, kar je v knjigah pisano, si ne boš vse tako lahko in hitro prisvojil, kakor, ako sam vidiš, slisiš in zapišeš pri tečnem poduku izverstnih učiteljev. — Kdor hoče postati dober govornik, ni še dosti, da le v kaki knjigi bere, kako se mora govoriti, ampak mora tudi poslušati dobrega govornika in tudi sam dobro govoriti poskušati. Ravno tako naj tudi učitelj rad gleda in posluša druge učitelje, kteri tečno in razumno podučujejo.

Kadar šolski pripravnik stopi v učiteljsko službo, nima toliko priložnosti, da bi mogel druge učitelje opazovati in poslušati, kako podučujejo svoje šolske otroke. Vendar, komur je za to kaj mar, pa tudi pozneje še marsikje, kolikor toliko, pazi na druge šole, kako napredujejo. Posebno mu za to služijo očitne, šolske preskušnje pri sosednih učiteljih. Pri takih priložnostih bo pazljivi učitelj primerjal svoj uk z ukom svojega soseda, ter bo lahko razvidil, kaj je morda on do zdaj napak ravnal, kako ta učitelj to in uno reč bolje, umnejše in tečnejše razklada i. t. d. Ako bi se pa primerilo, da bi se kak učitelj, ktereга poslušamo, kaj zmotil ali kaj metodično pregrešil, bi nikakor ne bilo prav, da bi se mu kdo zavoljo tega kaj posmehoval in bi ga še celó

*) Mi slovenski učitelji imamo še prav malo pomočnih šolskih knjig; pomagamo si tedaj, kakor moremo! Vredn.

osramotoval; vse naj nas veže bratovska, edina ljubezen. — Učitelji, kateri pa mislijo, da jim ni treba se od drugih kaj učiti, kažejo ravno s tem, da so nevedni in svojeglavni, ker nočejo verjeti, da se vsak učitelj pri drugem more kaj učiti, in ako družega ne, vsaj to, da vé, kako se ne sme podučevati. „Poberite kosce, kateri so ostali, da konca ne vzamejo“, je rekel nebeški učitelj svojim učencem. Pobirajmo toraj tudi mi skerbno vsako drobtinico, in pazimo na vse, kar nam količkaj pomaga, da bolje napredujemo in se izobražujemo, ter spolnujemo pregovor, ki pravi: „Zerno do zerna pogača, kamen na kamen palača.“

Fr. Gerbic.

Šolske postave za učitelje.

1. Pripravi se, preden greš učiti!
2. Pridi o pravem času v šolo!
3. Prijazno sprejemaj otroke!
4. Z Bogom začni vsaki nauk!
5. Ravnaj se na tanko po učilnem načertu in po redu učenja!
6. Živi ves v svojem poklicu!
7. Daj otrokom vedno dosti opraviti!
8. Bodi vedno poterpežljiv in prizanašljiv, kadar kaznuješ!
9. Nikoli ne spregovori kake nespodobne besedice!
10. Ako zapaziš kje kaj napčnega, stori tako, kakor modri vertnar!
11. Ves svoj poduk namerjaj na omiko duha in serca!
12. Uči naj pred to, kar je naj bolj potrebno!
13. Delaj tudi sam vse tako in to, kar hočeš, da bi mladina storila!

(N.)

Koliko računskih načinov naj se pri začetnem nauku o računanju ali rajtanju razločuje in vadi.

(Dalje in konec.)

Kakor hitro smo pa tako daleč prišli, da pismeno rajtamo, je potrebno (da si pri izrajtanji nalog o deljenji in zapopadenji skoraj povsod le eno teh poti izvolimo), da naloge o deljenji in zapopadenji le po enem opraviilu izrajtamo. Če pa